

Założenia
zmian ustawy Prawo telekomunikacyjne
oraz innych ustaw dotyczących
wykonywania obowiązków na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa
oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego w telekomunikacji.

(Opracowano w Departamencie Spraw Obronnych MTiB)

I. Obowiązujący stan prawny

1. W aktualnie obowiązującym stanie prawnym przedsiębiorcy telekomunikacyjni obowiązani są do realizacji obowiązków w zakresie obronności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego, zwanych dalej „obowiązkami”, na mocy przepisów ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 z późn. zm.)¹.
2. Obowiązki te realizowane są na rzecz organów ustawowo powołanych do ochrony bezpieczeństwa ludzi, bezpieczeństwa państwa oraz jego porządku konstytucyjnego, zwanych dalej „uprawnionymi podmiotami”, które swoje kompetencje realizują na mocy następujących ustaw:
 - z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58 z późn. zm.);
 - z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676 z późn. zm.);
 - z dnia 9 lipca 2003 r. o Wojskowych Służbach Informacyjnych (Dz. U. Nr 139, poz. 1326 z późn. zm.);
 - z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 234, poz. 1997 z późn. zm.);
 - z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. Nr 123, poz. 1353);
 - z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 65 z późn. zm.).

¹ Zwana dalej UPT

zwanych dalej „ustawami kompetencyjnymi”. Uprawnione podmioty mają prawo prowadzić kontrolę operacyjną polegającą na stosowaniu środków technicznych umożliwiających uzyskiwanie w sposób niejawni wszelkich informacji, w tym treści rozmów telefonicznych przekazywanych za pomocą sieci telekomunikacyjnych. Kontrolę operacyjną może zarządzić, w drodze postanowienia, właściwy sąd na pisemny wniosek uprawnionego podmiotu, po uzyskaniu zgody właściwego prokuratora.

Podmioty wykonujące działalność telekomunikacyjną obowiązane są do zapewnienia na własny koszt warunków technicznych i organizacyjnych umożliwiających prowadzenie przez uprawniony podmiot kontroli operacyjnej.

Ponadto, na pisemny wniosek uprawnionego podmiotu lub ustne żądanie osoby posiadającej pisemne upoważnienie określonych funkcjonariuszy uprawnionego podmiotu, podmiot wykonujący działalność telekomunikacyjną zobligowany jest ujawnić dane identyfikujące abonenta, zakończenia sieci lub urządzenia telekomunikacyjnego, między którymi wykonano połączenie, oraz dane dotyczące uzyskania lub próby uzyskania połączenia między określonymi urządzeniami telekomunikacyjnymi lub zakończeniami sieci, a także okoliczności i rodzaj wykonywanego połączenia. Ujawnienie powyższych danych może nastąpić za pomocą sieci telekomunikacyjnej.

Powyższe obowiązki nałożone zostały na wszystkie podmioty prowadzące działalność telekomunikacyjną, a więc nie tylko na przedsiębiorców telekomunikacyjnych, ale także inne instytucje, stowarzyszenia itp. prowadzące działalność telekomunikacyjną niezarobkowo.

3. UPT nakłada na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego obowiązek zapewnienia na własny koszt technicznych i organizacyjnych warunków dostępu do wskazywanych treści przekazów telekomunikacyjnych oraz danych o abonentach, użytkownikach lub zakończeniach sieci oraz danych transmisyjnych, a także ich utrwalania. Obowiązki nałożone na przedsiębiorców telekomunikacyjnych nie dotyczą jednak podmiotów prowadzących działalność

telekomunikacyjną na zasadach non-profit, nie będących przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi.

4. Art. 179 ust. 2 UPT zobowiązuje przedsiębiorcę telekomunikacyjnego do wykonywania zadań i obowiązków na rzecz obronności państwa, które szczegółowo unormowane są w ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej ² (Dz. U. z 2004r. Nr 241, poz. 2416 z późn. zm.) oraz w ustawie z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców ³ (Dz. U. Nr 122, poz. 1320) oraz w przepisach wykonawczych wydanych na ich podstawie. Podkreślić należy, że pojęcie „uprawnione podmioty” ⁴ użyte w treści art. 179 ust. 2 dotyczy organów administracji rządowej właściwych w zakresie organizowania oraz sprawowania nadzoru nad realizacją zadań na rzecz obronności państwa przez przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym przez przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym (UOPOO oraz UOOZ). Nie są to zatem te same podmioty ⁵, o których mowa w art. 179 ust. 3 UPT.
5. Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych ⁶ (Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631) określa zasady ochrony informacji niejawnych i ich klasyfikację, reguluje zasady dostępu, przechowywania i przetwarzania informacji niejawnych, środki ochrony oraz zasady bezpieczeństwa dla systemów i sieci teleinformatycznych, w których są te informacje przetwarzane. UOOIN stanowi m.in, że tajemnicę państwową mogą stanowić informacje dotyczące prowadzonej przez uprawnione podmioty kontroli operacyjnej oraz informacje dotyczące planowanych, wykonywanych i zrealizowanych czynności operacyjno - rozpoznawczych oraz informacje uzyskane w wyniku tych czynności, które

² Zwana dalej UOPOO

³ Zwana dalej UOOZ

⁴ organy administracji rządowej właściwe w zakresie organizowania oraz sprawowania nadzoru nad realizacją zadań, na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym przez przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym (UOPOO oraz UOOZ).

⁵ organy uprawnione do prowadzenia kontroli operacyjnej na podstawie ustaw kompetencyjnych.

pozwalają na identyfikację osób udzielających im pomocy w zakresie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych. Przedsiębiorca telekomunikacyjny bierze udział w kontroli operacyjnej dostarczając uprawnionym podmiotom posiadane dane oraz zapewniając dostęp do treści korespondencji.

6. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych⁷ (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926) określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych, które stanowią wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej. Niewątpliwie do takiej grupy danych należą niektóre z informacji stanowiących tajemnicę telekomunikacyjną, tym samym podlegające ochronie na poziomie nie niższym niż przewiduje to UODO.

W dziale VII UPT określono katalog informacji stanowiących tajemnicę telekomunikacyjną, sposób postępowania z tymi informacjami oraz obowiązki podmiotów uczestniczących w wykonywaniu działalności telekomunikacyjnej. Dział X UPT z kolei daje uprawnienia Prezesowi UKE do kontroli przestrzegania przepisów z zakresu telekomunikacji, w tym do kontroli przestrzegania zasad zachowania tajemnicy telekomunikacyjnej. Podmiot naruszający obowiązek zachowania tajemnicy telekomunikacyjnej na podstawie art. 209 UPT podlega karze pieniężnej.

7. Ochronie informacji poświęcony jest także Rozdział XXXIII ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, w którym przewidziane są sankcje karne za naruszenie przepisów przeciwko ochronie informacji, w tym informacji objętej tajemnicą telekomunikacyjną.
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego⁸ (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.) w rozdziale 25. zobowiązuje urzędy, instytucje i podmioty prowadzące działalność telekomunikacyjną do wydania sądowi lub prokuratorowi, na żądanie zawarte w postanowieniu, korespondencję oraz wykaz połączeń telekomunikacyjnych lub innych przekazów informacji, w tym korespondencji

⁶ Zwana dalej UOOIN

⁷ zwana dalej UODO

przesyłanej pocztą elektroniczną, z uwzględnieniem czasu ich dokonania i innych danych związanych z połączeniem lub przekazem, nie stanowiących treści rozmowy telefonicznej lub innego przekazu informacji, jeżeli mają znaczenie dla toczącego się postępowania. Tylko sąd lub prokurator mają prawo je otwierać lub zarządzić ich otwarcie.

Ponadto w rozdziale 26 KPK wprowadza instytucję podsłuchu procesowego, który obejmuje "kontrolę i utrwalanie treści rozmów telefonicznych" (art. 237), jak i "kontrolę oraz utrwalanie przy użyciu środków technicznych treści innych rozmów lub przekazu informacji, w tym korespondencji przesyłanej pocztą elektroniczną" (art. 241).

9. Przepisy UPT określają też inne obowiązki i zawierają regulacje związane z wykonywaniem działalności telekomunikacyjnej w sytuacjach szczególnych zagrożeń. Art. 176 UPT zobowiązuje przedsiębiorcę telekomunikacyjnego do uwzględniania przy planowaniu, budowie, rozbudowie, eksploatacji lub łączeniu sieci telekomunikacyjnych możliwość wystąpienia sytuacji szczególnych zagrożeń. W razie wystąpienia szczególnego zagrożenia przedsiębiorca telekomunikacyjny podejmuje niezwłocznie działania określone w planie działań w sytuacjach szczególnych zagrożeń, utrzymując lub odtwarzając świadczenie usług telekomunikacyjnych, przede wszystkim organom koordynującym działania ratownicze, służbom ustawowo powołanym do niesienia pomocy oraz innym podmiotom realizującym zadania na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego, a w następnej kolejności pozostałym użytkownikom. Kategorie użytkowników oraz priorytety utrzymania lub odtwarzania świadczenia usług telekomunikacyjnych, a także tryb i zasady ustalania kolejności odtwarzania świadczenia tych usług, określi rozporządzenie wydane na podstawie art. 177 ust 2 UPT. Przedsiębiorcy telekomunikacyjni na podstawie art. 177 ust.3 są obowiązani do nieodpłatnego udostępniania urządzeń telekomunikacyjnych niezbędnych do przeprowadzenia akcji ratowniczej innym przedsiębiorcom telekomunikacyjnym, użytkownikom oraz

⁸ zwana dalej KPK.

organom, służbom i podmiotom. W trybie art. 178 UPT Prezes UKE, kierując się rozmiarem zagrożenia i potrzebą ograniczenia jego skutków może, w drodze decyzji, nałożyć na przedsiębiorców telekomunikacyjnych: obowiązki dotyczące utrzymania ciągłości świadczenia usług telekomunikacyjnych, w tym realizacji połączeń telekomunikacyjnych na zasadach preferencyjnych, ograniczenia niektórych publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych i zakresu lub obszaru eksploatacji sieci telekomunikacyjnych i urządzeń telekomunikacyjnych, ograniczenia używania urządzeń radiowych, nakaz nieodpłatnego świadczenia, w określonym zakresie, publicznie dostępnych usług telefonicznych z aparatów publicznych.

II. Ocena obowiązującego stanu prawnego

1. W ocenie aktualnego stanu prawnego dotyczącego obowiązków przedsiębiorców telekomunikacyjnych w zakresie obronności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego uwzględniono wnioski i doświadczenia wynikające z oceny, przekazanej przez przedsiębiorców, praktyki realizacji tych obowiązków, a także przyszły obowiązek implementacji Dyrektywy UE w sprawie retencji danych telekomunikacyjnych.
2. Przepisy prawa dotyczące obowiązków są rozproszone po wielu dokumentach rangi ustawowej, uzupełnionych przepisami aktów wykonawczych. Przepisy te tworzone były w różnym czasie i przez różne organy administracji rządowej i przez to są w wielu regulacjach niespójne i niejednolite poprzez zastosowanie niejednolitej siatki pojęciowej, której wtórnym efektem są poważne problemy interpretacyjne. Mimo, że zakres przedmiotowy określony w ustawach kompetencyjnych, KPK i w UPT jest tożsamy to opisany został w bardzo odmienny sposób. Reprezentatywnym przykładem istniejących różnic jest np. to, że obowiązki określone w UPT jako „wykonywanie zadań i obowiązków na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego ” w ustawach kompetencyjnych określono jako „zapewnienia na własny koszt warunków technicznych

i organizacyjnych umożliwiających prowadzenie przez uprawniony podmiot kontroli operacyjnej”, z kolei w KPK określono je jako ”wydanie sądowi lub prokuratorowi wykazu ...” i „kontrolę i utrwalanie treści rozmów telefonicznych”.

3. Przyjęte założenia, dotyczące organów administracji rządowej odpowiedzialnych za przygotowanie i koordynację prac nad projektami, w przypadku aktów prawnych rangi podustawowej, dotyczących obowiązków na rzecz wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych nie brały pod uwagę faktu, że dla ich właściwego przygotowania niezbędna jest nie tylko znajomość specyfiki wykonywania działalności telekomunikacyjnej, ale przede wszystkim wiedza dotycząca faktycznego wykonywania tego typu obowiązków, w każdym z aspektów: organizacyjnym, technicznym i ilościowym. Wtórny efekt przyjęcia takich założeń jest ustanowienie przepisów ocenianych przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych jako nadmiarowe i nieproporcjonalne do potrzeb, nie spełniających (w ocenie przedsiębiorców) zasadniczej wytycznej ustawowej mówiącej o osiąganiu celu przy najmniejszych kosztach.
4. Ustanowione przepisy prawa dotyczące kwestii związanych z bezpieczeństwem informacji w aspekcie ochrony informacji niejawnych jak i ochrony danych osobowych, a także tajemnicy telekomunikacyjnej są niekompatybilne jako, że nie uwzględniono podczas ich tworzenia wzajemnego przenikania się obszarów regulacji i ustanawiano normy prawne nie pozwalające na jednolitą interpretację. Ponadto, przepisy dotyczące kwestii ochrony informacji niejawnych związanych z wykonywaniem obowiązków ustanowione w przepisach UPT i aktów wykonawczych wkraczają w sferę kompetencji zastrzeżoną dla regulacji UOOIN i UOODO.
5. Przepisy w zakresie obowiązków zawarte w UPT były projektowane pod kątem realizacji zadań przy zastosowaniu standardowej technologii usług telefonicznych, która w istotny sposób odbiega od nowoczesnych technologii zastosowanych przy świadczeniu usług teleinformatycznych i innych usług na bazie internetu czy transmisji danych.

6. W UPT nie dokonano wyraźnego oddzielenia obowiązków na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, które sformalizowane są w UOPOO i aktach wykonawczych oraz obowiązków w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego sformalizowanych w zestawie ustaw kompetencyjnych i KPK. Powoduje to formułowanie interpretacji odbiegających od intencji przyświecających ustawodawcy przy tworzeniu UPT.
7. Warunki wykonywania obowiązków w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego w sferze kontroli korespondencji telekomunikacyjnej, w ramach postępowania przygotowawczego prowadzonego po wszczęciu postępowania karnego oraz wykonywania czynności operacyjno rozpoznawczych, zostały określone w sposób na tyle różny, iż wymagają od przedsiębiorcy w zasadzie dwóch oddzielnych systemów służących wykonywaniu tych obowiązków. Stoi to, wg. przedsiębiorców telekomunikacyjnych, w sprzeczności z zasadniczą wytyczną ustawową zawartą w UPT – osiągnięcia celu przy najmniejszych kosztach.
8. Z przepisów UPT wynika, że w zasadzie cały koszt związany z realizacją obowiązków na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego w infrastrukturze telekomunikacyjnej jest ponoszony przez sektor przedsiębiorców. Jednocześnie nie jest jednoznacznie rozstrzygnięte, w którym miejscu pod względem technicznym, jak i organizacyjnym, kończy się odpowiedzialność przedsiębiorcy. Nie rozszerzone w przepisach UPT stwierdzenie, iż przedsiębiorca na własny koszt powinien zapewnić techniczne i organizacyjne warunki wykonywania czynności operacyjno - rozpoznawczych realizowanych w telekomunikacji, prowadzi do niejednoznacznych interpretacji i nie stanowi czytelnej wytycznej ustawowej do przygotowania adekwatnych aktów wykonawczych. Poza regulacją pozostaje także sposób przygotowania przedsiębiorcy oraz kosztów niektórych aspektów wykonywania obowiązków w przypadku, gdy jego sieć telekomunikacyjna nie posiada styku z infrastrukturą (często położoną bardzo daleko) organów państwowych uprawnionych do prowadzenia działań operacyjno-rozpoznawczych.

9. Bardzo duże koszty realizacji obowiązków w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego, nałożonych ustawowo na przedsiębiorców, które zostaną w najbliższej przyszłości zwielokrotnione poprzez wprowadzenie obligatoryjnej retencji danych telekomunikacyjnych, w ocenie przedsiębiorców telekomunikacyjnych spowodują:
 - a) podwyższenie, przez przedsiębiorców respektujących przepisy prawa, opłat za usługi telekomunikacyjne, a w efekcie niekorzystne skutki finansowe dla konsumenta,
 - b) niewykonywanie obowiązków przez tych operatorów, którzy nie będą w stanie udźwignąć finansowo zobowiązań,
 - c) doprowadzenie do zmniejszenia konkurencji na rynku telekomunikacyjnym poprzez wymuszenie konieczności zakończenia działalności przez operatorów, których nie będzie stać na dostosowanie swoich systemów do obligacji prawnych.
10. Przepisy UPT rozstrzygają (co uznać należy za zasadniczą rozbieżność z prawem UE), że usługa poczty elektronicznej nie stanowi usługi telekomunikacyjnej. Ten sposób ujęcia powoduje wyraźne negatywne konsekwencje – w przypadku realizacji obowiązków na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.
11. Zawarte w UPT i KPK regulacje dotyczące gromadzenia (retencji) danych przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych dla potrzeb uprawnionych jednostek organizacyjnych są regulacjami, pomimo przeprowadzonej ostatnio nowelizacji UPT, daleko odbiegającymi od zawartych w projekcie Dyrektywy UE w sprawie retencji danych telekomunikacyjnych. Rozbieżność ta widoczna jest zarówno w zakresie przedmiotowym, czasowym jak i w zakresie pozostałych regulacji dotyczących obligatoryjności zapewnienia retencji (dotychczas ustanowione przepisy UPT nie są sformułowane w sposób bezwzględnie obligatoryjny) oraz ochrony zasobów informacyjnych. Niejasności przepisów potęguje przenikanie się sfery oddziaływania UPT (tajemnica telekomunikacyjna) i UODO (dane osobowe).

12. Kontrowersyjne są te z ustanowionych przepisów, które (na wyraźne żądanie organów państwowych uprawnionych do kontroli korespondencji) zezwalają na wykonanie czynności związanych z rozpoczęciem i zakończeniem w sieci przedsiębiorcy procesu udostępniania danych telekomunikacyjnych i treści korespondencji jedynie upoważnionemu funkcjonariuszowi, żołnierzowi lub pracownikowi uprawnionego podmiotu, przy ograniczonym do minimum udziale pracowników przedsiębiorcy. Dostęp osób trzecich do sieci przedsiębiorcy, bez nadzoru pracownika odpowiedzialnego za prawidłowe działanie sieci, jest problematyczny i nie dopuszczają go techniczne normy telekomunikacyjne ETSI. Działanie takich osób może spowodować istotne nieprawidłowości pracy sieci telekomunikacyjnej. Na gruncie stanowiska prezentowanego przez uprawnione podmioty oraz istniejących przepisów i ustaleń technicznych dokumentów normalizacyjnych ETSI, będzie niezwykle trudno rozwikłać problem ustanowienia warunków dla interfejsów, za pomocą których mogą być realizowane obowiązki. Zawarte w UPT zapisy obligują bowiem do oparcia wymogów o istniejące międzynarodowe dokumenty normalizacyjne w zakresie techniki telekomunikacyjnej, a te jednoznacznie pokazują, że realizacja obowiązków bez udziału (choćby minimalnego) przedsiębiorcy jest niemożliwa.
13. Dynamiczne zmiany w obszarze technologii komunikacji elektronicznej powodują, konieczność szybkiego nowelizowania prawa regulującego stosunki pomiędzy państwem i przedsiębiorcą. Niestety proces dostosowywania prawa odbywał się w sposób niespójny i w konsekwencji doprowadził w wielu kwestiach do sytuacji wymagającej pilnej interwencji i ujednoczenia przepisów prawa. Przyczyną tego stanu rzeczy jest bez wątpienia fakt, iż zbieganie się w jednym obszarze regulacji wielu odrębnych kwestii, wymaga zastosowania podejścia interdyscyplinarnego, którego zabrakło przy tworzeniu przepisów ustawowych. Znamionym przykładem jest niespójność przepisów KPK i UPT w zakresie prowadzenia kontroli korespondencji telekomunikacyjnej, czy też brak przewidywania skutków regulacji powstałej w jednym obszarze (np. udostępnianie informacji w ramach procedury karnej czy działań operacyjno - rozpoznawczych) dla innego obszaru (faktyczne możliwości zapewnienia ochrony informacji niejawnych). Powstałe

przepisy formalnie zapewniają właściwą współpracę przedsiębiorców telekomunikacyjnych z organami państwa w zakresie wykonywania obowiązków. Praktyka realizacji obowiązków, w ocenie przedsiębiorców, jest zupełnie inna, a mimo to obowiązki te są realizowane pomimo, iż zastosowane środki różnią się od tych, które przewidują przepisy prawa. Powyższe stwierdzenie jednoznacznie wskazuje na konieczność pilnego, ale też interdyscyplinarnego, gruntownego i rozważnego, opartego na realnych potrzebach i możliwościach, znowelizowania przepisów prawa. Praktyka stosowania obowiązujących przepisów obnaża jego niedoskonałości i wydaje się, że naczelny i nie podważalny przez żadną ze stron cel, jakim jest niezbędność zapewnienia efektywnej i praktycznej wykonalności obowiązków, wskazuje na konieczność podjęcia trudu naprawienia mankamentów istniejących regulacji prawnych.

III. Proponowane kierunki zmian obowiązującego stanu prawnego

Biorąc pod uwagę przedstawioną wyżej analizę aktualnego stanu systemu regulacji prawnych proponuje się rozważenie następujących kierunków zmian w istniejących przepisach UPT i niektórych innych ustaw w zakresie realizacji przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych obowiązków na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

1. Dokonanie przeglądu regulacji dotyczących realizacji obowiązków, ujednoczenie siatki pojęciowej, ujednoczenie i poprawienie w niezbędnym zakresie definicji ustawowych, ujednoczenie zapisów i wyeliminowanie ewentualnych sprzeczności we wszystkich regulacjach prawnych dotyczących problematyki realizacji obowiązków.
2. Przyjęcie założenia, że projektodawcą i organem koordynującym realizację delegacji ustawowych powinny być organy państwowe posiadające przede wszystkim rzetelną, praktyczną wiedzę w zakresie potrzeb i realizacji czynności operacyjno-rozpoznawczych i procesowych.
3. Dokonanie zmian zapisów dotyczących ochrony tajemnicy telekomunikacyjnej mających na celu usunięcie sprzeczności i rozstrzygnięcie problemów

interpretacyjnych istniejących obecnie przy zbiegu zakresu oddziaływania UPT, UODO i ewentualnie UOOIN. Przyjęcie podstawowego założenia, że dane telekomunikacyjne przetwarzane przez przedsiębiorcę, niezależnie od przesłanek przetwarzania, są chronione zgodnie z zasadami ochrony tajemnicy telekomunikacyjnej. Przepisy UPT oraz jej aktów wykonawczych nie powinny wkraczać w sferę zastrzeżoną dla regulacji UODO i UOOIN.

4. Dokonanie, w niezbędnym i możliwym zakresie, ujednoczenia przepisów KPK i UPT.
5. Dokonanie wyraźnego odróżnienia obowiązków na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego.
6. Rozpatrzenie możliwości wprowadzenia częściowej refundacji kosztów inwestycyjnych i eksploatacyjnych związanych z wykonywaniem obowiązków oraz zadań w zakresie retencji danych telekomunikacyjnych.
7. Określenie jednoznacznych granic obszaru odpowiedzialności przedsiębiorcy telekomunikacyjnego w zakresie realizacji obowiązków.
8. Przeanalizowanie potrzeby ewentualnej nowelizacji przepisów Kodeksu Karnego w związku z uznaniem naruszenia lub nielegalnego wykorzystania danych z zasobów retencyjnych za przestępstwo.
9. Dokonanie nowelizacji UPT uwzględniającej ustalenia projektu Dyrektywy Retencyjnej UE po rozpatrzeniu i ewentualnym przyjęciu następujących założeń dodatkowych:
 - regulacje w zakresie realizacji obowiązków powinny być tworzone odrębnie z uwzględnieniem specyfiki telefonii, usług pakietowych i transmisji danych;
 - wprowadzenie do przepisów ustawy konkretnego i jednoznacznego katalogu danych telekomunikacyjnych poddawanych retencji przy założeniu wykorzystania tego samego katalogu dla realizacji obowiązków w zakresie działań operacyjno- rozpoznawczych i procesowych;
 - usługa poczty elektronicznej jest usługą telekomunikacyjną;

- dane o lokalizacji i dane o nieodebranych połączeniach telekomunikacyjnych oraz inne dane z katalogu danych poddanych retencji są przechowywane obligatoryjnie przez okres wskazany w UPT;
- przyjęcie jako podstawowej zasady – udostępniania danych telekomunikacyjnych i treści przekazów za pomocą interfejsów (zgodnych z normami ETSI), przy wprowadzeniu mechanizmów weryfikacji, autoryzacji i obiektywnej rejestracji informacji o wykonywaniu działań operacyjnych;
- zezwolenie upoważnionym pracownikom przedsiębiorcy na wykonanie czynności związanych z rozpoczęciem i zakończeniem w sieci przedsiębiorcy procesu udostępniania danych telekomunikacyjnych i treści korespondencji;
- wykluczenie dostępu do sieci przedsiębiorcy innych osób niż personel przedsiębiorcy;
- wprowadzenie ograniczeń i wyspecyfikowanie rodzaju sieci oraz rodzaju usług objętych obowiązkami, w tym retencji danych telekomunikacyjnych;
- zróżnicowanie okresu przechowywania danych w zależności od rodzaju sieci oraz rodzaju usług;
- doprecyzowanie, że obowiązek dotyczy tylko danych transmisyjnych przetwarzanych w sieciach telekomunikacyjnych;
- dopuszczenie możliwości powierzenia realizacji obowiązku retencji danych innemu przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu;
- doprecyzowanie wymogu jednoczesnego i wzajemnie niezależnego dostępu;
- doprecyzowanie wymagań odnośnie utrwalania treści i danych;
- określenie szczegółowego standardu zabezpieczeń bez stosowania wymogów przewidzianych dla ochrony informacji niejawnych;
- zmiana przesłanek odroczenia terminu realizacji obowiązków.

10. Dokonanie nowelizacji innych przepisów UPT w zakresie ewentualnego:

- zwiększenia uprawnień Prezesa UKE w zakresie występowania o informacje dotyczące przedsiębiorcy w zakresie niezbędnym do realizacji zadań na rzecz obronności;
- poszerzenia uprawnień Prezesa UKE w zakresie nakładania kar finansowych za niewykonywanie obowiązków na rzecz obronności;
- ograniczenia liczby podmiotów zobligowanych do sporządzania planów działań w sytuacjach szczególnych zagrożeń i ich zakresu;
- nałożenia na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego obowiązku rejestrowania tzw. usług przedpłaconych;
- obowiązku niezwłocznego i bezwarunkowego blokowania skradzionych telekomunikacyjnych urządzeń końcowych.

Należy podkreślić, że konieczne jest wprowadzenie stosownych zmian zarówno w UPT, jak też w ustawach kompetencyjnych oraz KPK. Wprowadzenie zmian w ustawie UPT bez ingerencji w pozostałe akty prawne stanowiące swoisty system regulacji w zakresie realizacji przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych obowiązków nie odniesie zamierzonych efektów, gdyż nie usunie istniejących niespójności powodujących szereg trudności interpretacyjnych i implementacyjnych.